

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського "Харківський авіаційний інститут"
Освітня програма	39699 Фінанси, банківська справа та страхування
Рівень вищої освіти	Молодший бакалавр
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського "Харківський авіаційний інститут"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	39699
Назва ОП	Фінанси, банківська справа та страхування
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Молодший бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Ганзюк Світлана Михайлівна, Вознюк Єва Андріївна, Криниця Сергій Олександрович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	19.10.2022 р. – 21.10.2022 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://khai.edu/assets/documents/2234/Відомості%20072%20мб.pdf
Програма візиту експертної групи	https://khai.edu/assets/documents/5492/Програма%20візиту%20072%20мб.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-професійна програма початкового рівня (короткий цикл) вищої освіти «Фінанси, банківська справа та страхування» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» є актуальною, конкурентоспроможною та враховує сучасні вимоги ринку праці та інтереси стейкхолдерів. Цілі ОП корелюються з місією та стратегічними цілями розвитку НАУ ХАІ. Обсяг освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування» відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для початкового рівня вищої освіти. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у ОП цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Освітню програму забезпечує професійний науково-педагогічний склад. ЗВО забезпечує підвищення кваліфікації НПП не лише в рамках традиційного післядипломного навчання, але і постійного залучення викладацького складу до участі у семінарах, професійних тренінгах, вебінарах тощо та стимулює розвиток викладацької майстерності системою стимулів, як матеріального, так і морального характеру. В НАУ ХАІ впроваджена система забезпечення якості освіти, розроблені необхідні внутрішні нормативні стандарти та положення, забезпечується прозорість та доступ до такої інформації. Матеріально-технічне та інформаційне забезпечення є достатніми для реалізації ОП. За результатами акредитаційної експертизи експертною групою (ЕГ) встановлено, що ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають таким критеріям: 1 та 3-9 на рівні В з незначними недоліками, які не є суттєвими. За критерієм 2 наявні суттєві недоліки у проектуванні ОП (на рівні Е).

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

До найбільш вагомих сильних сторін та позитивних практик можна віднести: 1) Конкурентоспроможність ОП в Харківському регіоні, її унікальність (за початковим рівнем вищої освіти спеціальності 072 в регіоні не пропонується аналогічних ОП). 2) Проводиться активна робота щодо залучення роботодавців до впровадження дуальної освіти за ОП. 3) Застосування досліджень у вигляді індивідуальних завдань та розрахункових робіт на основі реальних показників функціонування фінансово-кредитної системи України, що забезпечує поєднання навчання з дослідженнями на даній ОП. 4) Університет сприяє професійному розвитку викладачів та стимулює розвиток викладацької майстерності за рахунок впровадження механізму матеріального та морального заохочення НПП. 5) Регулярно проводиться опитування здобувачів, щодо рівня їх задоволеності змістовим наповненням ОП, станом МТБ, їх можливі пропозиції або зауваження. 6) До процесу розробки та удосконалення ОП, формування цілей та програмних результатів навчання активно залучаються роботодавці.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

До найбільш вагомих слабких сторін ОП можна віднести: 1) Структура варіативного блоку ОП фактично унеможливує обрання здобувачами власної освітньої траєкторії через безальтернативність вибору за ВК3 «Мовні компетенції (Іноземна мова)» та ВК4 «Фізичне виховання», що фактично призводить до порушення п. 15 ст.62 ЗУ «Про вищу освіту». Варіативність обрання ВК з двох вибірових блоків (ВК1 «Українські студії», ВК5 дисципліни індивідуального вибору) обмежена лише 2-ма альтернативними варіантами. 2) Порушено структурно-логічну схему ОП. Деякі освітні компоненти («Навчальна практика», «Основи інвестування») реалізуються раніше, ніж здобувачі опановують фахові пререквізити. 3) Мають місце розбіжності та невідповідності в матрицях ОП та змістах дисциплін щодо набутих ЗК, ФК та отримання результатів навчання опанування певних освітніх компонентів. Деякі програмні результати навчання та загальні компетенції не досягаються за рахунок опанування обов'язкових дисциплін. 4) Недостатня обізнаність здобувачів щодо широкого спектру принципів та правил академічної доброчесності (окрім використання у своїх наукових працях неправомірних запозичень), якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання. 5) Недостатнє залучення практиків-професіоналів до аудиторних занять за ОП та відсутність оприлюднення наявних практик. Рекомендується: 1) Безальтернативні освітні компоненти визначити як обов'язкові, натомість вибіровий блок ОП забезпечити переліком дисциплін на вибір зі значним розширенням їх кількості, включно з дисциплінами, що викладаються на інших ОП та інших рівнях вищої освіти. 2) Впорядкувати у навчальному плані взаємопов'язані освітні компоненти з точки зору логічної послідовності їх викладання. 3) Привести у відповідність матриці ОП та змістовні структури дисциплін щодо набуття ЗК, ФК та досягнення ПРН опанування необхідних освітніх компонентів. Забезпечити досягнення визначених ОП ПРН за рахунок перенесення ВК3 «Мовні компетенції (Іноземна мова)» до блоку обов'язкових ОК. 4) Роз'яснювати здобувачам вищої освіти можливі варіанти прояву академічної недоброчесності учасниками освітнього процесу в ЗВО шляхом проведення зустрічей, круглих столів та висвітленням на сайті Університету. 5) Залучати представників роботодавців та професіоналів-практиків до викладання на ОП у формі гостьових лекцій, круглих столів, колоквиумів тощо на постійній основі з публічним висвітленням цих заходів. Рекомендації 1-3 цілком можливо реалізувати до початку наступного навчального року шляхом перегляду освітньої програми та навчального плану. Рекомендації 4-5 – протягом поточного навчального року.

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» початкового рівня вищої освіти в редакції 2022 року (<https://khai.edu.ua/education/osvitni-programi-i-komponenti/osvitni-programi-molodshih-bakalavriv/072-finansi-bankivska-sprava-ta-strahuvannya2/>) має визначену мету «Надання теоретичних знань та отримання практичних компетентностей, достатніх для успішного виконання професійних обов'язків та набуття подальших знань на першому (бакалаврському) рівні у сфері фінансів, банківської справи та страхування галузі управління та адміністрування, зокрема аерокосмічної галузі, машинобудування та інших суміжних галузях». Місія Університету визначена в Стратегії розвитку Національного аерокосмічного університету ім. М. С. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» на 2020-2030 роки «Розвиток аерокосмічної галузі в Україні та в світі шляхом підготовки висококваліфікованих фахівців і проведення наукових досліджень у сферах авіації, космонавтики, машинобудування, інформаційних технологій, а також в суміжних галузях» (<https://khai.edu.ua/university/universitet-sogodni2/strategiya-rozvitku-universitetu/>). Отже цілі ОП корелюють з місією Університету. Вищезазначене підтверджується також включенням до нової редакції ОП (2022 року) фахової компетентності ФК9 «Здатність ефективно застосовувати адміністративні методи державного й банківського регулювання та нагляду, володіти методами та технологіями роботи в фінансовій, банківських та страховій сфері, зокрема, в аерокосмічній галузі» та програмного результату навчання ПРН8 «Розуміння основ фінансової діяльності на підприємствах (зокрема в аерокосмічній галузі), у банківських установах, страхових компаніях», що досягається викладанням 6-ти обов'язкових освітніх компонент. Інтерв'ювання фокус-груп (гарант ОП та керівництво університету - зустрічі 1 та 2) засвідчили їх повне розуміння місця та ролі ОП у досягненні стратегічних завдань Університету.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

До формулювання цілей ОП та визначення результатів навчання Університет залучає стейкхолдерів, зокрема роботодавців. Так, на зустрічі ЕГ з роботодавцями (зустріч 6) останні підтвердили свою співпрацю з Університетом, зокрема, з питань проектування ОП та визначення її цілей і результатів навчання. Наприклад, заступник Голови комісії з реорганізації ГУ ДФС у Харківській області Сергій Підмогильний відзначив, що вносив пропозиції доповнення компетентностей та результатів навчання за даною ОП отримання студентами правничих компетенцій та знань і навичок з фінансового моніторингу (частково цю пропозицію було враховано в редакції ОП 2022 року в частині включення до ОП вибіркового блоку «Правова компетентність»). Регіональний представник Слобожанського регіону Дочірнього підприємства «Зееландія» Сергій Неглядов пропонував у визначені цілей ОП звернути увагу на орієнтацію здобувачів на оволодіння компетенцій з міжнародних економічних відносин, а заст. директора з економіки та фінансів ДП «Харківський машинобудівний завод «ФЕД» ДК «Укроборонпром» Ольга Репутацька наголосувала на необхідності посилення практичної підготовки здобувачів ВО (частково враховано шляхом переформулювання організації «Навчальної практики»). Активна участь роботодавців у формуванні цілей та програмних результатів навчання засвідчується також поданими рецензіями на проєкт ОП, зокрема, регіонального керівника з розвитку зарплатно-карткових проєктів та кредитування АТ «Альфа-Банк» Дмитра Задворного, заступника Голови комісії з реорганізації ГУ ДФС у Харківській області Сергія Підмогильного, директора ДП «Зееландія» Андрія Василенка, директора ТОВ «Горизонт» Ольги Валігурської. На етапі проектування цілей та програмних результатів навчання ОП до участі в обговоренні запрошувалися здобувачі вищої освіти. Зокрема, до групи розробників програми входять студенти М.Рудим та П.Алмазова. На зустрічі ЕГ зі здобувачами ВО (зустріч 4) студентка 2-го курсу Поліна Алмазова підтвердила факт залучення студентів до обговорення проєктів ОП, проте не навела конкретних фактів участі. ЕГ дійшла висновку, що роль здобувачів в проектуванні цілей та результатів навчання ОП зводиться головним чином до опитування через анкетування (<https://khai.edu.ua/education/systema-zabezpechennya-yakosti-osviti/rezultati-monitoringu-yakosti-osviti/anketuvannya/>). Зважаючи на те, що за даною ОП був лиш один випуск улітку 2022 року та складність опитування випускників в умовах воєнного стану, залучення до формування цілей та ПРН ОП цієї групи стейкхолдерів наразі не проводилося.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі освітньої програми та програмні результати навчання відповідають тенденціям розвитку спеціальності і ринку праці, де необхідними є фахівці, які володіють сучасним економічним мисленням, та в змозі використати теоретичні знання при аналізі економічних процесів та явищ для вирішення конкретних практичних проблем під час професійної діяльності у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає застосування теорій та методів фінансової роботи і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов. Галузевий контекст ОП враховує орієнтацію на підприємства аерокосмічної галузі. З цією метою ОП редакції 2022 року було доповнено фаховою компетенцією ФК9 «Здатність ефективно застосовувати адміністративні методи державного й банківського регулювання та нагляду, володіти методами та технологіями роботи в фінансовій, банківських та страховій сфері, зокрема в аерокосмічній галузі» та програмного результату навчання ПРН8 «Розуміння основ фінансової діяльності на підприємствах (зокрема в аерокосмічній галузі), у банківських установах, страхових компаніях». За результатами інтерв'ювання гаранта ОП (зустріч 1) встановлено, що у регіональному аспекті ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» початкового рівня вищої освіти є унікальною для Харківського регіону, оскільки інші ЗВО регіону не пропонують аналогічних програм рівня «молодший бакалавр». Водночас гарант ОП визначає основну мету ОП як «надання можливості здобувачам продовжувати навчання на наступного – першому рівні вищої освіти «бакалавр».

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» для початкового рівня вищої освіти (молодший бакалавр) відсутній. Аналіз програмних результатів навчання, зазначених в ОП здобувачів вищої освіти молодший бакалавр 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», показав, що ПРН відповідають семи дескрипторам Національної рамки кваліфікацій для початкового рівня вищої освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Експертною групою були виявлені наступні сильні сторони ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування»: 1) Активна робота ЗВО з роботодавцями з приводу формування цілей та програмних результатів навчання ОП 2) Конкурентоспроможність ОП в Харківському регіоні, її унікальність (за початковим рівнем вищої освіти спеціальності 072 в регіоні не пропонується аналогічних ОП), виражений галузевий контекст (орієнтація на підприємства авіакосмічної промисловості).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкими сторонами ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування» за критерієм 1 експертна група вважає: недостатню залученість здобувачів вищої освіти до обговорення та формування цілей та програмних результатів освітньої програми. Рекомендується активізувати роботу зі здобувачами вищої освіти та в перспективі з випускниками за даною ОП до їх ширшого залучення до процесів формування цілей та програмних результатів освітньої програми через зустрічі, робочі групи, круглі столи тощо.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП має значний рівень узгодженості за підкритеріями 1.1, 1.3, 1.4 та достатній за підкритерієм 1.2 (неузгодженість в частині недостатньої комунікації зі здобувачами та випускниками ОП з питань формування цілей та програмних результатів ОП). ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» відповідає місії та цілям Університету, її розробка та удосконалення базуються на визначенні потреб ринку та врахуванні галузевого та регіонального контекстів, стейкхолдери (роботодавці) беруть активну участь в процесах формування цілей та програмних результатів навчання. В цілому ОП відповідає вимогам, встановленим до критерію 1. Визначені слабкі сторони ОП не є суттєвими та можуть бути усунені в короткий термін до кінця поточного навчального року.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП та НП відповідає нормам ЗУ "Про вищу освіту" та становить 120 кредитів ЄКТС, з яких 68,33% (82 кредити ЄКТС) забезпечуються ОК (в т.ч. 5,83% - практична підготовка та атестація), 31,67% або 38 кредитів ЄКТС забезпечені вибірковими компонентами, що відображають індивідуальну освітню траєкторію здобувачів.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст освітньої програми має чітку структуру; ОП є збалансованою в контексті загального часу навчання; освітні компоненти дозволяють досягти заявлених цілей програми. Стандарт ВО за коротким циклом освітнього ступеня молодшого бакалавра зі спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" відсутній. Компетентності та ПРН ОП відповідають 5 рівню НРК та короткому циклу ВО Рамки кваліфікацій Європейського простору ВО. ЕГ встановлено, що ОК складають логічну взаємопов'язану систему, окрім ОК14 (навчальна практика), яка, згідно ОП та НП, реалізується у другому семестрі I курсу, хоча її пререквізитами є фахові ОК6, ОК11, ОК12 та ОК13 (https://khai.edu/assets/files/Osvit_program/MV/2022-nabir/072_op_fb_mol_bak-2022-gotovo.pdf), які опановуються на II курсі навчання. Під час зустрічі 1 ЕГ з гарантом ОП було з'ясовано, що навчальну практику перенесено на I курс у поточному році у зв'язку із перевантаженням здобувачів наприкінці другого курсу навчання. В ОП 2021 року навчальна практика реалізувалася у IV семестрі (https://khai.edu/assets/files/Osvit_program/MV/2021-nabir/_072_op_fbsml.bakal-15.05.2021-gotovo.pdf). Згідно матриці відповідності освітньої програми ПРН2 (Вміння застосовувати знання іноземної та державної мови для формування ділових паперів і спілкування в межах побутової, суспільно-політичної та фахової тематики) досягається опануванням ОК6 (Страхування) та ОК8 (Маркетинг), ЗК4 (здатність до письмових та усних комунікацій державною та іноземною мовами) згідно матриці ОП відповідає ОК8 (Маркетинг) та ОК9 (Основи аерокосмічної техніки), що, як встановлено під час ознайомлення ЕГ із силабусами ОК останні не забезпечують досягнення згаданих вище ЗК. В структурі ОП в гуманітарному блоці є компоненти "Українські студії" та "Мовні компетентності (іноземна мова)", однак вони відносяться до вибіркових дисциплін (ВК1, ВК3), тобто ЗК4 та, відповідно, ПРН2 досягаються за рахунок виключно вибіркових компонент. Під час роботи ЕГ з матеріалами ВСО встановлено невідповідність досягнення ПРН8 (розуміння основ фінансової діяльності на підприємствах (зокрема в аерокосмічній галузі), у банківських установах, страхових компаніях) опануванням ОК7 (Самоменеджмент) та ОК 10 (Мікроекономіка); ПРН7 опануванням ОК10; ПРН9 вивченням ОК9; ПРН14 не досягається опануванням ОК8 та ОК9.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП відповідає предметній області спеціальністю 072 "Фінанси, банківська справа та страхування". В структурі фахових компетентностей ФК6, ФК9 та ФК11 ОП враховано аерокосмічну спеціалізацію ЗВО, які в підсумку дозволяють отримати ПРН8, ПРН12 та ПРН14. До блоку обов'язкових компонент включено профільну для НАУ "ХАІ" компоненту ОК9 "Основи аерокосмічної техніки". Відповідно до матриць СО при опануванні ОК9 досягаються ПРН7, ПРН9, ПРН14, проте, ознайомлення із силабусом дисципліни (<https://khai.edu/assets/files/robochi-programi/072/molodshij-bakalavr/2022/ok-09-osnovi-akt.pdf>) не дозволило ЕГ встановити можливість досягнення цих результатів.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів короткого циклу ВО відбувається відповідно до Положень про забезпечення права студентів на вибір навчальних дисциплін (<http://surl.li/dmobq>), про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/dmobr>); Статутом Університету (<http://surl.li/ylywe>) згідно ЗУ та Положень МОНУ. Здобувачі мають можливість вибору освітніх компонент, об'єкта та місця проходження навчальної практики, складання індивідуальних графіків навчання, що унормовано Положенням про навчання здобувачів за індивідуальним графіком (<http://surl.li/ymhx>), визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО (<http://surl.li/nvdb>), обрання тематики ІНДЗ за ОК, мають можливість приймати участь в академічній мобільності та науковому гуртку. Здобувачі вищої освіти – учасники фокус-груп (зустріч 4) змогли доступно пояснити процедуру

вибору ОК на першому тижні навчання та можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії. Обсяг ВК ОП складає 38 кредитів ЄКТС або 31,67% від загального обсягу, що відповідає п. 15 ст. 62 ЗУ «Про вищу освіту». Вибіркова компонента освітньої складової програми містить: 1) гуманітарний блок (Soft skills): українські студії (3 кредити ЄКТС), правова компетентність (3 кр.), мовні компетентності (іноземна мова) (12 (3/3/3/3)), фізвиховання (8 (2/2/2/2)); 2) окремі вибіркові дисципліни (3 ВК по 4 кр.). В структурі ВК3 «Мовні компетенції» на вибір пропонуються чотири ВК (англійська, німецька, українська (як іноземна) та французька мова), в структурі ВК4 «Фізичне виховання» пропонуються 15 ВК (теніс, футбол та ін.), однак, на думку ЕГ, такий підхід унеможливує варіативність вибору, оскільки компоненти в такій формі стають обов'язковими, які, тим паче, забезпечують досягнення ЗК та ПРН освітньої програми. В електронних формах обрання вибіркових дисциплін Pilot (<https://forms.gle/toLssbojxCxoFtU8>; <https://forms.gle/5sFbUUa8UxUni5gbA>), як з'ясовано під час опрацювання додаткових матеріалів за запитом ЕГ, форми для обрання ВК3 та ВК4 відсутні. Таким чином, у зв'язку з безальтернативною вибору ВК3 та ВК4 загальним обсягом у 20 кредитів не виконується норма не менше 25% варіативності в загальному обсязі ОП (фактично обсяг вибіркових дисциплін з можливістю вибору в загальному обсязі ОП складає лише 15%). Під час інтерв'ювання (зустріч 4), здобувачі повідомили, що на 1му занятті з викладачем вони обирають мову для вивчення та секцію на фізвихованні. Структура окремих вибіркових дисциплін складається з трьох блоків індивідуального вибору (I-III семестри). До складу першого індивідуального блоку (I сем.) входять дві ВК (основи інвестування та історія міжнародних відносин). На думку ЕГ та виходячи з програми навчальної вибіркової компоненти «Основи інвестування» (<http://surl.li/dmobu>), без набуття фахових компетенцій з основних фінансових дисциплін у I семестрі на першому курсі така дисципліна є занадто складною для засвоєння, хоча в силабусі ВК вказано про відсутність пререквізитів для опанування цього курсу

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

В структурі ОП та НП передбачено навчальну практику та кваліфікаційний іспит (1 кредит ЄКТС). Практична підготовка здобувача є обов'язковим компонентом ОП. Мета та організація практичної підготовки здобувачів регулюється Положенням про організацію освітнього процесу (<https://khai.edu.ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-yaki-regulyuyut-poryadok-zdijsnennya-osvitnogo-procesu/polozhennya-pro-organizaciyu-osvitnogo-procesu/>); обсяг та термін проходження практики регулюється навчальним планом підготовки здобувачів; компетентності, етапи та критерії оцінки практики визначено в силабусі ([https://khai.edu/assets/files/robochi-programi/072/molodshij-bakalavr/2022/ok-14-navchalna-praktika\(1\).pdf](https://khai.edu/assets/files/robochi-programi/072/molodshij-bakalavr/2022/ok-14-navchalna-praktika(1).pdf)). Тематика та варіанти можливих баз проходження практики в силабусі не зазначено. Під час аналізу представлених документів було встановлено розбіжність в обсязі кредитів на навчальну практику (в ОП та відомостях СО 6 кр., в НП зазначено 4 кредити ЄКТС), гарант під час інтерв'ювання підтвердила обсяг практики у 4 кредити, помилку в звіті розробники помітили згодом. Загальну організацію практики, контроль за її проведенням здійснюють НМВ і керівники практики (викладачі ХАІ та/або фахівці відповідних підприємств). Здобувачі ОП мають можливість проходити навчальну практику на підприємствах Харківського регіону (угоди з ДП «Харківський машинобудівний завод «ФЕД» №6/307 від 15.07.2021 р., ТОВ «Аркодан» №6/155 від 29.05.2018 та ін.), а також на кафедрі фінансів, обліку та оподаткування. На кафедрі функціонує науковий гурток «Молодий фінансист/податківець», де здобувачі ВО під керівництвом НПП можуть отримати практичний досвід надання консультаційних послуг суб'єктам господарювання на їх запити (<https://faculty6.khai.edu/uk/site/naukovii-gurtok.html>). Також практична підготовка здійснюється під час практичних занять з кожної дисципліни ОП. Роботодавці на зустрічі з ЕГ детально представили свій власний досвід співпраці з ЗВО та кафедрою у питаннях практичної підготовки здобувачів (надання можливості проходження практики, супроводження з боку керівника від підприємства) та висловили рекомендації щодо посилення практичної підготовки у подальшому.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Відповідно до ОП, зміст навчання гарантує формування певного набору soft skills за рахунок освоєння ВК1 «Українські студії», ВК2 «Правова компетентність», ВК3 «Мовні компетентності», а також практичної підготовки здобувачів. Інші ОК також забезпечують програмні результати навчання, які дозволяють набути певних soft skills за рахунок застосування викладачами таких методів навчання, як ситуаційні вправи, мультимедійні проекти, що було підтверджено під час зустрічей зі здобувачами (зустріч 4) та опрацювання змісту РП освітніх компонент. Також, соціальні навички посилюються за рахунок формування освітньої траєкторії здобувачів, участі в науковому гуртку та колективних заходах ЗВО. Здобувачі мають змогу брати участь в студентському самоврядуванні, спортивних заходах, що підтверджено під час зустрічей 4 та 5. Підвищення кваліфікації та проходження різноманітних курсів НПП дозволяють удосконалювати майстерність викладання та розвивати соціальні навички також викладачів.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній. Професійна кваліфікація не присвоюється

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Відповідно до положення про організацію освітнього процесу в НАУ «ХАІ» (<https://khai.edu.ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-yaki-regulyuyut-poryadok-zdijsnennya-osvitnogo-procesu/polozhennya-pro-organizaciyu-osvitnogo-procesu/>), змісту ОП та НП обсяг навантаження одного навчального року становить 60 кредитів ЄКТС (1800 год.). Тижневе навантаження аудиторних годин для молодшого бакалавра становить згідно НП 24 години (I-III семестри) та 20 годин (IV семестр). Співвідношення загального обсягу годин ОП до самостійної роботи здобувачів становить 1,7:1 (3600 год до 2136 год). На ОК ОП приходиться 480 лекційних год. та 376 год. практичних занять, (аудиторна робота складає 37,3% загального обсягу ОК ОП), 1540 год. самостійної роботи (62,7%). З 920 год. аудиторних занять 52,2% припадає на лекційні та, відповідно, 47,8% на практичні заняття. Співвідношення обсягу ОК ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти регулюється Положеннями «Про формування робочої програми навчальної дисципліни» (<https://khai.edu.ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-yaki-regulyuyut-poryadok-zdijsnennya-osvitnogo-procesu/polozhennya-pro-formuvannya-robochoi-programi/j>) та/або «Про силabus навч. дисципліни» (<https://khai.edu.ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-yaki-regulyuyut-poryadok-zdijsnennya-osvitnogo-procesu/polozhennya-pro-silabus-navchalnoi-disciplini/>). На зустрічі 4 здобувачі підтвердили помірність тижневого навантаження та розкладу занять.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Під час навчання за ОП короткого циклу зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти не здійснюється. ХАІ при здійсненні підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти керується Положенням про дуальну форму здобуття освіти (<https://khai.edu.ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-yaki-regulyuyut-poryadok-zdijsnennya-osvitnogo-procesu/polozhennya-pro-dualnu-formu-zdobuttya-osviti/>) та іншими нормативними документами. ХАІ входить в перелік закладів вищої освіти пілотного проєкту на 2019-2023 років з підготовки фахівців за дуальною формою здобуття вищої освіти (наказ МОН України від 15.10.2019 р. № 1296). Відповідно до пропозиції стейкхолдерської компанії CS (прот. каф. №6 від 18.01.2022 р.) кафедрою прийнято рішення щодо вдосконалення освітнього процесу, освітньої програми за рахунок впровадження інформаційних технологій та створення форм дуальної освіти, в тому числі на початковому рівні освіти. Кафедра тісно співпрацює з роботодавцями, які під час проведення фокус-груп (зустріч 7) виявили свою зацікавленість та готовність надати підтримку ЗВО у запровадженні дуальної освіти за цією ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Експертною групою були виявлені наступні сильні сторони ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування»: Зміст ОП гарантує формування певного набору soft skills за рахунок освоєння гуманітарного блоку та практичної підготовки здобувачів. Проводиться активна робота щодо залучення роботодавців до впровадження дуальної освіти за ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкими сторонами ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування» за критерієм 2 експертна група вважає: 1) ПРН2, що корелюють з ЗК 4, не досягаються за рахунок опанування обов'язкових дисциплін. 2) Порушено структурно-логічну схему ОП (навчальна практика, основи інвестування реалізуються без опанування фахових пререквізитів). 3) Є розбіжності та невідповідності в матрицях ОП та змістах дисциплін щодо набутих ЗК, ФК та отримання результатів навчання опануванням певних освітніх компонентів. 4) Структура варіативного блоку ОП фактично унеможлиблює обрання здобувачами власної освітньої траєкторії через безальтернативність вибору за ВК3 «Мовні компетенції (Іноземна мова)» та ВК4 «Фізичне виховання». Варіативність обрання ВК з двох вибіркових блоків (ВК1 «Українські студії», ВК5 дисципліни індивідуального вибору 1) обмежена 2-ма альтернативними варіантами. Рекомендується: 1) Узгодити структуру ОП щодо досягнення всіх програмних результатів навчання, що корелюються з ЗК, опануванням обов'язкових дисциплін за рахунок перенесення ВК3 «Мовні компетенції (Іноземна мова)» до блоку ОК. 2) Впорядкувати у навчальному плані взаємопов'язані освітні компоненти з точки зору логічної послідовності їх викладання. 3) Привести у відповідність матриці ОП та змістовні структури дисциплін щодо набуття ЗК, ФК та досягнення ПРН опануванням необхідних освітніх компонент. 4) Безальтернативні освітні

компоненти визначити як обов'язкові, натомість вибірковий блок ОП забезпечити дисциплінами на вибір із значним розширенням їх переліку, включно з дисциплінами, що викладаються на інших ОП та інших рівнях ВО .

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОП узгоджена з якісними характеристиками за підкритеріями 2.1, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9 (Зміст ОП гарантує формування певного набору soft skills; ведеться активна робота щодо впровадження дуальної освіти за ОП). ОП має певну узгодженість за підкритеріями 2.2, 2.3, 2.4 з рекомендаціями ЕГ, що спрямовані на інституційний розвиток ОП (ПРН2 не досягаються за рахунок опанування обов'язкових компонент; наявні порушення структурно-логічної схеми ОП; є розбіжності та невідповідності в матрицях ОП та змістах дисциплін щодо набутих ЗК, ФК та отримання ПРН; структура варіативного блоку ОП за ВК3 та ВК4 унеможливує обрання здобувачами власної освітньої траєкторії через безальтернативність вибору; варіативність обрання ВК з двох вибіркових блоків ВК1 та ВК5 обмежена). Виявлені ЕГ слабкі сторони ОП цілком можливо усунути до початку наступного навчального року шляхом перегляду ОП та НП з урахуванням поданих рекомендацій.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому до Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» викладено в повному обсязі на сайті та розміщено зручно для загального доступу (<https://khai.edu/ua/abiturientu/prijmalna-komisiya/pravila-prijomu1/>), які містять вимоги до вступника стосовно рівня освіти, подачі необхідних документів, що підтверджують цей рівень, умови різних варіантів вступу (вступні іспити, особиста співбесіда, вступні фахові випробування). На сайті наявна інформація щодо вартості навчання за контрактною формою (<https://khai.edu/ua/abiturientu/vartist-navchannya4/molodshij-bakalavr/>). Прийом абітурієнтів на здобуття ступеня молодшого бакалавра в Університеті проходить на основі: національного мультипредметного тесту; зовнішнього незалежного оцінювання; індивідуальної усної співбесіди; вступного іспиту для іноземців; розгляду мотиваційних листів в окремих, передбачених Правилами прийому, випадках. Послідовність, поетапний графік проведення вступних іспитів викладено в доступній для сприйняття формі (Розділ V. Строки прийому заяв та документів, конкурсного відбору та зарахування на навчання). Правила прийому на навчання за даною ОП є недискримінаційними та не обмежують права вступників. Здобувачі під час інтерв'ювання (зустріч 4) позитивно оцінили доступність та розуміння інформації щодо умов вступу. Представники студентського самоврядування також беруть активну участь у інформуванні як абітурієнтів, так і здобувачів у всіх питаннях стосовно вступу, що було підтверджено під час зустрічі 5.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

В Правилах прийому (<https://khai.edu/ua/abiturientu/prijmalna-komisiya/pravila-prijomu1/>), зазначено, що вступ для навчання за ОП здійснюється за результатами мультипредметного тесту, зовнішнього незалежного оцінювання з української мови і літератури, математики, іноземної мови, історії України, географії, фізики, хімії, біології. Відповідно Додатку 4 до Правил прийому (https://khai.edu/assets/files/abiturientu/dodatki_1-14_2022_fin.pdf) за даною ОП першим конкурсним предметом є українська мова, другим конкурсним предметом - математика, третій предмет - на вибір абітурієнта. В таблиці вагових коефіцієнтів за даною ОП для першого конкурсного предмету коефіцієнт складає 0,35; для другого - 0,4; для третього - 0,25. Таким чином, найбільшу вагу мають бали ЗНО саме з математики, які повністю корелюються з вимогами щодо набуття ЗК та досягнення ПРН за ОП "Фінанси, банківська справа та страхування".

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В Правилах прийому на навчання до ХНУ "ХАІ" (<https://khai.edu.ua/abiturientu/prijmalna-komisiya/pravilarijiomu1/>) наявний порядок акцептації результатів навчання, що були отримані в інших ЗВО, зокрема тих результатів, які було здобуто закордоном, але з обов'язковою однойменною процедурою і встановленням еквівалентності свідоцтва про відповідний результат навчання. В Положенні про порядок реалізації права на академічну мобільність (<https://khai.edu.ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-yaki-regulyuyut-poryadok-zdijsnennya-osvitnogo-procesu/polozhennya-pro-akademichnu-mobilnist/>) викладена докладна інформація щодо діяльності Університету в організації академічної мобільності учасників освітнього процесу. В даному документі також прописаний загальний порядок організації програми академічної мобільності як на території України, так і закордоном. Положення про визнання результатів навчання розроблено відповідно до Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні. За даною ОП наразі не було випадків навчання здобувачів в рамках академічної мобільності. Навчання за академічною мобільністю обговорювалося на зустрічі 9 з адміністративним персоналом, де Ірина Штеймліер зазначила, що матеріали про академічну мобільність розсилаються поміж студентів, їм допомагають з оформленням документів, і для визнання результатів навчання в іншому ЗВО допомагають з оформленням індивідуальних планів. У Положенні про організацію освітнього процесу, оприлюдненого на сайті ХАІ (<https://khai.edu.ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-yaki-regulyuyut-poryadok-zdijsnennya-osvitnogo-procesu/polozhennya-pro-organizaciyu-osvitnogo-procesu/>), сказано, що індивідуальний план складається в двох варіантах: для студентів і для деканату, гарант також зазначав це на зустрічі 1. Проте на зустрічі 4 студенти не були достатньо обізнані, що таке індивідуальний навчальний план.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процес визнання результатів навчання, що були отримані на тренінгах, майстер-класах, семінарах, дистанційних та очних курсах, вебінарах та інших формах неформальної освіти відображено у Положенні про порядок перерахування навчальних дисциплін і визначення академічної різниці (<https://khai.edu.ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-yaki-regulyuyut-poryadok-zdijsnennya-osvitnogo-procesu/polozhennya-pro-poryadok-perezarahuvannya/>). В документі зазначено, що Університет може визнати результати неформальної освіти в обсязі не більше 25 % від загального обсягу освітньої програми. У разі незгоди з негативним висновком комісії щодо визнання результатів неформальної освіти, здобувач має право подати звернення-апеляцію до деканату свого факультету. Досвід визнання результатів неформальної освіти здобувачів за цією ОП відсутній.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Експертною групою були виявлені наступні сильні сторони ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування»: Правила прийому для навчання за ОП є доступними, змістовними та зрозумілими. Рівень консультаційно-інформаційної підтримки абітурієнтів з боку ЗВО під час вступу є високим.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабкими сторонами ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування» за критерієм 3 експертна група вважає недостатнє інформування студентів щодо можливості формування індивідуального навчального плану в рамках навчання за академічною мобільністю та в неформальній освіті. Рекомендується популяризувати серед здобувачів інформацію про можливість визнання результатів навчання як за академічною мобільністю, так і в неформальній освіті, з цією метою запровадити графік зустрічей, консультацій зі здобувачами, створити спеціальний розділ на сайті Університету "Питання/відповіді" за різними категоріями. Даний формат є зручним для сприйняття здобувачів і допомагатиме їм самостійно знаходити необхідну інформацію.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Освітня програма в відповідає якісним характеристикам за підкритеріями 3.1, 3.2, 3.4 а також в достатній мірі за підкритеріями 3.3. (недостатнє інформування здобувачів про визнання результатів навчання за академічною

мобільністю та в неформальній освіті). Визначені слабкі сторони ОП не є суттєвими та можуть бути усунені в короткий термін до кінця поточного навчального року.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Структура навчання на ОП відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» (<http://surl.li/kttf>) здійснюється за такими традиційними формами як навчальні заняття, самостійна робота, практична підготовка та контрольні заходи, зокрема основними видами навчальних занять є лекції, семінарські заняття, практичні заняття, індивідуальні заняття, консультації та ін. Під час інтерв'ювання фокус-групи НПП викладачі заповнили, що вільні у виборі форм та методів викладання. Встановлено, що на кафедрі фінансів, обліку і оподаткування періодично проводяться методичні семінари, де, зокрема, розглядається впровадження інноваційних форм та методів навчання. Так, за результатами інтерв'ювання різних фокус-груп (гарант ОП, викладацький склад, адміністративний персонал - зустрічі 1, 3 та 9) та на основі наданих ЕГ на додатковий запит протоколів засідання кафедри встановлено, що кафедра планує розвиток дуальної освіти, зокрема, у співпраці зі стейкхолдерською ІТ компанією CS. Форми та методи навчання прописано в силабусах ОК. За умов дистанційного навчання використовується університетська СДН «Mentor», з роботою якої ЕГ змогла ознайомитися за наданими на додатковий запит даними аутентифікації. Наповнення в СДН за курсами включає силабуси ОК, конспекти та презентації лекцій, завдання до практичних робіт, завдання до розрахункових робіт, модульних та підсумкового контролю, методичні рекомендації до самостійної роботи тощо. Єдина уніфікована система он-лайн комунікації відсутня, однак на сторінці кожного з курсів є посилання на канали комунікації, найчастіше використовуються Google Meet та Zoom на вибір викладача. В ході зустрічі ЕГ з фокус-групою здобувачів вищої освіти (зустріч 4) встановлено, що здобувачі добре ознайомлені з роботою в системі дистанційного навчання «Mentor». При цьому, як підтверджують здобувачі, проблем в ході реалізації навчального процесу не виникало. Вимоги студентоцентрованого підходу забезпечуються Положенням про систему забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти в Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» (<http://surl.li/ovgg>), зокрема, через заохочення студентів до активної участі в організації освітнього процесу. З цією метою в Університеті проводяться регулярні опитування на основі анкетування студентів (<http://surl.li/agrese>) щодо ступеню їх задоволеності, якості викладання ОК, що дає змогу оперативно реагувати в разі певних недоліків. Таким чином, у ході зустрічей з фокус-групами ЕГ дійшла висновків, що форми та методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи як здобувачів, так і викладачів.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в іншій подібній формі).

Інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання надається через розміщення на сайті ЗВО у вільному доступі ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» (<https://studgorodok.khai.edu/ua/education/osvitni-programi-i-komponenti/osvitni-programi-molodshih-bakalavriv/072-finansi-bankivska-sprava-ta-strahuvannya2/>) та навчального плану (<https://khai.edu/ua/education/osvitni-programi-i-komponenti/nmk/shablони-navchalnih-planiv/nabir-2022-roku/051-ekonomika-071-oblik-i-opodatкування-072-finansi-bankivska-sprava-ta-strahuvannya-nabir-2022-roku/>). Інформація щодо змісту кожної з освітніх компонентів відповідно до ОП, програмних результатів навчання, структури та тематичного плану дисципліни, критеріїв оцінювання представлена для ознайомлення у вигляді силабусів обов'язкових і вибіркових дисциплін (<https://khai.edu/ua/education/osvitni-programi-i-komponenti/osvitni-programi-molodshih-bakalavriv/072-finansi-bankivska-sprava-ta-strahuvannya2/korotkij-opis-struktura-i-komponenti2/2022-rik-naboru4/>), що є у вільному доступі на сайті Університету, детально наповнюваність кожної ОК представлена в СДН «Mentor» (<https://mentor.khai.edu/>). Під час інтерв'ювання фокус-групи здобувачів (зустріч 4) було з'ясовано, що доступ до СДН «Mentor» є у кожного студента. За словами здобувачів ВО на першому занятті кожної дисципліни їм надається інформація щодо форм і методів навчання, результатів навчання та критеріїв оцінювання. Загальні норми та критерії оцінювання у ЗВО регламентовані Положенням про рейтингове оцінювання досягнень студентів в Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-yaki-regulyuyut-poryadok-zdiysnennya-osvitnogo-procesu/polozhennya-pro-rejtingove-osicnyuvannya-dosyagnen-studentiv/>), в якому чітко та доступно описано контрольні заходи, критерії оцінювання, розподіл балів, які присвоюються здобувачу вищої освіти та процедуру розгляду звернень здобувачів вищої освіти щодо оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. Інтерв'ювання здобувачів дозволило зробити висновок, що студенти добре поінформовані як щодо цілей, змісту та результатів навчання, так і порядку та критеріїв оцінювання за кожною освітньою компонентою.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

В Університеті створені умови для забезпечення поєднання навчання і дослідження під час реалізації ОП. В ході зустрічей з НПП та здобувачами вищої освіти (зустрічі 3, 4) було з'ясовано, що при кафедрі функціонує науковий гурток «Молодий фінансист/податківець». Як свідчать подані на додатковий запит ЕГ звіти до роботи гуртка залучалися здобувачі за даною ОП, зокрема, студенти Дубовик К. та Холодна А. 2020 року вступу. Присутні на зустрічі 4 здобувачі ВО 2021 та 2022 року вступу повідомили, що ще не брали участі в роботі гуртка, але ознайомлені з його функціонуванням та планують робити це на старших курсах. Окрім того випускниця ОП 2022 року, нині студентка бакалаврату Оксана Семеніхіна повідомила, що під час навчання за даною ОП готувала тези доповіді та брала участь в роботі науково-практичної конференції з англійської мови. Аналіз силабусів та ознайомлення з наповненням навчальних дисциплін в СДН «Mentor» дозволяє ЕГ зробити висновок, що вимога поєднання навчання і досліджень забезпечується також індивідуальними завданнями в рамках окремих ОК, які виконуються в формі розрахункових робіт у вигляді аналізу реальних показників фінансової системи України, окремих підприємств, банківських установ тощо. Таким чином, при реалізації ОП забезпечується поєднання навчання та досліджень.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Процедура оновлення змісту ОК регламентується Положенням про систему забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти в Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu.ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-pro-organizaciyu-sistemi-upravlinnya-yakistyu/polozhennya-pro-sistemu-zabezpechennya-yakosti/>), згідно з яким передбачені не рідше ніж раз на 5 років перегляд та оновлення ОП з точки зору змісту програми у світлі найновіших досліджень у відповідній галузі з метою забезпечення актуальності програми, зміни потреб суспільства, робочого навантаження, навчальних досягнень та успішності студентів, ефективності процедур оцінювання студентів, очікувань, потреби студентів щодо програми та задоволеності нею тощо. Під час оновлення змісту ОП та окремих ОК враховуються: пропозицій стейкхолдерів (роботодавців, здобувачів, випускників); досвід НПП від участі у міжнародних і вітчизняних наукових заходах, в т.ч. з підвищення кваліфікації; результати виконання НДР за профілем спеціальності. В ході інтерв'ювання фокус-групи викладачів за даною ОП (зустріч 3) завідувач кафедри фінансів, обліку і оподаткування Тетяна Калінеску повідомила, що оновлення змісту ОК за даною ОП проводиться періодично. На кафедрі існує практика щомісячного проведення методичних семінарів, на яких розглядається методичне забезпечення дисциплін, обговорюються зміни та вдосконалення наповнення освітніх компонентів, покращення інформаційного забезпечення. Крім того раз на рік переглядаються та оновлюються робочі програми дисциплін. Викладач Ганна Ліхоносова повідомила, що методичне забезпечення ОК оновлюється періодично (за потреби), а силабуси навчальних дисциплін в обов'язковому порядку раз на 5 років. Викладач Марина Татар уточнила, що навчальні посібники проходять обов'язкове рецензування на рівні як кафедри, так і Університету в цілому.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізація діяльності ЗВО забезпечується відділом міжнародних зв'язків ХАІ, який який надає інформаційно-консультаційні послуги для здобувачів з приводу академічної мобільності та подвійного дипломування. Інтерв'ювання представників Центру та здобувачів за даною ОП (зустрічі 9 та 4) показало, що останні інформовані про можливість подвійного дипломування, однак практики навчання закордоном вони поки що не мали. Впровадження в освітній процес сучасних досягнень світової науки забезпечується стажуванням НПП зі складу групи забезпечення ОП в університетах-партнерах закордоном, що підтверджено відповідними сертифікатами, зокрема: гарант ОП Вікторія Фурсова проходила стажування у West Finland College (Фінляндія) у 2017 р., в Instytut Badawczo-Rozwojowy (Польща) у 2020 р., Вікторія Фурсова та Бондар Наталія – в Uczelnie Nauk Społecznych w Łodzi (Польща) у 2016 р, завідувач випускової кафедри Тетяна Калінеску - в Centre for European Reforms Studies a.s.b.l. (Люксембург) у 2021 р.; Ганна Ліхоносова - у Stefan cel Mare University of Suceava (Румунія) у 2020 р.; Ольга Тофанюк та Олена Гребенікова – в Міжнародному проекті Модуль Жан Моне «Європейська інтеграція України в умовах Індустрії 4.0» у 2021 р.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Експертною групою були виявлені наступні сильні сторони ОП «Фінанси, банківська справа та страхування»: 1. Активне використання СДН «Mentor» в навчальному процесі сприяє можливості отримання та перевірки завдань для здобувачів вищої освіти в умовах дистанційного навчання. Здобувачі поінформовані та добре орієнтуються в роботі СДН. 2. Застосування досліджень у вигляді індивідуальних завдань та розрахункових робіт на основі

реальних показників функціонування фінансово-кредитної системи України, що забезпечує поєднання навчання з дослідженнями на даній ОП

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Експертна група вважає за доцільне зосередити увагу на окремих слабких сторонах реалізації даної ОП: Недостатньо активне залучення здобувачів за даною ОП до наукових досліджень, зокрема в рамках діяльності наукового гуртка «Молодий фінансист/податківець». Рекомендується активізувати залучення здобувачів освіти за ОП до наукової роботи, їх участі у діяльності наукового гуртка «Молодий фінансист/податківець».

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Освітня програма в повній мірі відповідає якісним характеристикам за підкритеріями 4.1, 4.2, 4.4, 4.5, а також в достатній мірі за підкритерієм 4.3 (недостатньо активне залучення здобувачів до наукових досліджень). Форми та методи навчання і викладання за ОП дають можливість досягнути цілі та ПРН, відповідають принципам академічної свободи та вимогам студентоцентрованого підходу, рівень викладання і навчання за ОП відбувається з урахуванням наукових досягнень і сучасних практик у сфері фінансів, банківської справи та страхування, викладачі проходили міжнародне стажування. В цілому ОП відповідає вимогам, встановленим до критерію 4. Визначені слабкі сторони ОП не є суттєвими та можуть бути усунені в короткий термін до кінця поточного навчального року

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Згідно Положень про рейтингову систему оцінювання досягнень студентів (<https://khai.edu.ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-yaki-regulyuyut-poryadok-zdijsnennya-osvitnogo-procesu/polozhennya-pro-rejtingove-ocinyuvannya-dosyagnen-studentiv/>), про оцінювання залишкових знань студентів (<https://khai.edu.ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-yaki-regulyuyut-poryadok-zdijsnennya-osvitnogo-procesu/polozhennya-pro-ocinyuvannya-zalishkovih-znan/>) в ХНУ «ХАІ» для оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти використовуються наступні форми контрольних заходів: поточний, підсумковий контроль, залік / диференційний залік, іспит, що було підтверджено під час зустрічі 4. В ОП представлені форми підсумкового контролю по кожній компоненті, в тому числі передбачено залік з навчальної практики. Семестровий контроль проводять у формі семестрового іспиту, заліку в обсязі, визначеному в РП навчальної дисципліни, у терміни, встановлені в робочому НП. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, семінарських та інших занять та реалізується у формах опитування, виступів на практичних заняттях, експрес-контролю, перевірки результатів виконання ІНДЗ, презентацій. Інформація щодо форм контрольних заходів та критеріїв їх оцінювання міститься у вільному доступі для усіх здобувачів вищої освіти на сторінці кафедри у робочих програмах/силабусах освітніх компонентів (<https://khai.edu.ua/education/osvitni-programi-i-komponenti/osvitni-programi-molodshih-bakalavriv/072-finansi-bankivska-sprava-ta-strahuvannya2/>). Завдання для контрольних заходів для здобувачів ВО, як було з'ясовано при опрацюванні матеріалів запиту ЕГ та під час зустрічі зі здобувачами, представлені на платформі "Mentor".

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Форма атестації здобувачів короткого циклу ВО представлена у формі складання кваліфікаційного іспиту, порядок проходження якого унормовано Положеннями про створення та організацію роботи екзаменаційної (атестаційної) комісії (<https://khai.edu.ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-yaki-regulyuyut-poryadok-zdijsnennya-osvitnogo-procesu/polozhennya-pro-ekzamenacijnu-komisiyu/>) та про організацію освітнього процесу (<https://khai.edu.ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-yaki-regulyuyut-poryadok-zdijsnennya-osvitnogo-procesu/polozhennya-pro-organizaciju-osvitnogo-procesu/>). Програма кваліфікаційного іспиту ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» розглядається та затверджується на засіданні кафедри фінансів,

обліку і оподаткування та НМК. Аналіз силабусу кваліфікаційного іспиту, розміщеному на сайті кафедри (<https://khai.edu/assets/files/robochi-programi/072/molodshij-bakalavr/2022/ok-15-kompleksnij-kvalifikacijnij-ispit.pdf>), підтвердив можливість досягнення здобувачами передбачених ОП програмних компетентностей та ПРН.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В НАУ «ХАІ» згідно з Положеннями про організацію освітнього процесу (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-yaki-regulyuyut-poryadok-zdijsnennya-osvitnogo-procesu/polozhennya-pro-organizaciyu-osvitnogo-procesu/>), про систему забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-pro-organizaciyu-sistemi-upravlinnya-yakisty/polozhennya-pro-sistemu-zabezpechennya-yakosti/j>), про розроблення та модернізацію освітніх програм (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-yaki-regulyuyut-poryadok-zdijsnennya-osvitnogo-procesu/polozhennya-pro-rozroblennya-ta-modernizaciyu-osvitnih-program/>) визначено правила проведення контрольних заходів. Інформація щодо оцінювання наведена в силабусах освітніх компонент. На зустрічі 4 з ЕГ здобувачі повідомили, що вони мають можливість ознайомитися з критеріями оцінювання на першому занятті, в системі Ментор чи звернутися безпосередньо до викладача. Порядок контролю й моніторингу об'єктивності екзаменаторів регулюється Положенням про організацію освітнього процесу (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-yaki-regulyuyut-poryadok-zdijsnennya-osvitnogo-procesu/polozhennya-pro-organizaciyu-osvitnogo-procesu/>) та регламентується Кодексом етичної поведінки (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/ustanovchi-dokumenty/kodeks-etichnoi-povedinki/>), однак, на думку ЕГ, важливим є закріплення в Положенні про організацію освітнього процесу визначення терміну “апеляція”. Порядок подачі апеляцій унормовано в Положенні про комісію з питань академічної доброчесності НАУ “ХАІ” (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-pro-organi-upravlinnya-robochi-doradchi-organi/polozhennya-pro-komisiyu-z-pitan-akademichnoi-dobrochesnosti/>). Також захист інтересів здобувачів забезпечується студентським самоврядуванням та студентською профспілкою (<https://education.khai.edu/union/>), що було підтверджено під час зустрічі 5. В ХАІ діє Офіс студентського омбудсмена (<https://khai.edu/ua/studentu/ofis-studentskogo-ombudsmena/>), який здійснює контроль за дотриманням законних прав та інтересів здобувачів освіти в освітньому процесі та при взаємодії з представниками керівництва університету, його адміністрації та інших посадових осіб (підтверджено на зустрічах 2,5). Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів в Університеті здійснюється в рамках просвітницьких заходів та антикорупційного навчання (<https://khai.edu/ua/university/antikorrupcionnye-meropriyatiya/>). Здобувачі за ОП не ініціювали процедуру оскарження результатів навчання, але вони підтвердили під час інтерв'ювання фокус-групи (зустріч 4), що у разі виникнення відповідної ситуації знають процедуру оскарження.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності в ХНУ “ХАІ” визначено у Положенні про академічну доброчесність в “ХАІ” (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-yaki-regulyuyut-poryadok-zdijsnennya-osvitnogo-procesu/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist/>), де закріплено також норми та правила професійного спілкування та поведінки між учасниками освітнього процесу в ЗВО стосовно питань академічної доброчесності. В університеті проводиться інформування НПП та здобувачів ВО щодо необхідності дотримання принципів академічної доброчесності, що підтверджено під час інтерв'ювання. Популяризація академічної доброчесності здійснюється також на зустрічах з керівництвом факультету, завідувачами кафедр, кураторами груп, на виховних заходах. ЗВО забезпечує перевірку наукових робіт на виявлення схожості в системі “Unicheck”, що знайшло своє підтвердження під час роботи з документами та зустрічей. Здобувачі підтвердили, що у разі виявлення перевищення відсотку текстових збігів у наукових працях, роботи повертаються на переробку, однак інших варіантів порушення академічної доброчесності не пригадали. Робочі програми/силабуси дисциплін освітньої програми містять рекомендації щодо роз'яснення та дотримання академічної доброчесності, що було підтверджено під час роботи ЕГ. В ХНУ “ХАІ” за порушення правил академічної доброчесності згідно «Положення про академічну доброчесність в ХАІ» передбачено повторне проходження оцінювання; повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми, відрахування з університету, позбавлення академічної стипендії, позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання. Під час інтерв'ювання здобувачі на питання щодо відомих їм прикладів прояву академічної недоброчесності змогли згадати тільки перевірку робіт на плагіат. Порушень під час навчання за ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» не зафіксовано.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Експертною групою були виявлені наступні сильні сторони ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування»: захист інтересів здобувачів окрім студентського самоврядування та студентської профспілки забезпечується створеним в Університеті Офісом студентського омбудсмена.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабкими сторонами ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування» за критерієм 5 експертна група вважає: Відсутність в нормативних документах визначення терміну “апеляція”, в неповній мірі унормовує процедуру оскарження результатів оцінювання здобувачів. Недостатня обізнаність здобувачів щодо широкого спектру принципів та правил академічної доброчесності (окрім використання у своїх наукових працях неправомірних запозичень), якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання. Рекомендується Включити в положення Університету термін “апеляція”. Роз'яснювати здобувачам ВО можливі варіанти прояву академічної недоброчесності учасниками освітнього процесу в ЗВО шляхом проведення зустрічей, круглих столів та висвітленням на сайті Університету.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Освітня програма в повній мірі відповідає якісним характеристикам за підкритеріям 5.1-5.2, а також в достатній мірі за підкритеріями 5.3-5.4 (відсутність унормування терміну “апеляція” та недостатня обізнаність здобувачів з можливими проявами академічної недоброчесності). Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів висвітлені в нормативній базі ЗВО; правила проведення контрольних заходів визначено чітко, зрозуміла політика та процедура дотримання академічної доброчесності. ОП відповідає Критерію 5 з рекомендацією, що є досяжною в короткий термін до кінця навчального року. ОП відповідає Критерію 5 з рекомендацією, що є досяжною в короткий термін до кінця поточного навчального року.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

До реалізації ОК ОП задіяно 12 НПП: 1 доктор наук, 7 кандидатів наук, 4 старших викладача, один з яких (Бондар Н.О.) має сертифікат B2 з англійської мови. Викладачі ОП постійно проходять стажування у вітчизняних та закордонних навчальних закладах, на виробництві, організаціях, що сприяє забезпеченню досягнення визначених програмою цілей та програмних результатів навчання та підтверджено відповідними документами й під час зустрічей. Відповідність професійної та академічної кваліфікації викладачів ОК згідно нових Ліцензійних вимог потребувало додаткового запиту ЕГ та уточнення інформації щодо достатності публікацій в наукових фахових виданнях. НПП, які забезпечують підготовку за ОП відповідають профілю і напряму дисциплін, що викладаються, мають необхідний стаж педагогічної роботи та достатню кількість критеріїв педагогічної активності, визначених у пункті 38 Ліцензійних умов. Під керівництвом НПП ОП здобувачі отримували призові місця на Всеукраїнських конкурсах студентів (Гребенікова О.В., Трофимова І.О.).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Професійні та/або академічна кваліфікація викладачів ОП перевіряється під час здійснення конкурсного добору, що проводиться відповідно до Положення про порядок проведення конкурсу на заміщення вакантних посад (<https://khai.edu.ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-pro-poryadok-ocinyuvannya-diyalnosti-poryadok-zamishhennya-posad-zdobuttya-zvan-ta-stupeniv/polozhennya-pro-poryadok-provedennya-konkursu/>). Кандидатури претендентів щодо заміщення посад затверджуються трудовим колективом на засіданні кафедри за їхньої присутності, що було підтверджено під час зустрічі з гарантом ОП, НПП та представником відділу кадрів

(зустрічі 1, 3, 9). Після обговорення кандидатури претендентів щодо заміщення посад професора, доцента, старшого викладача, асистента здійснюється розгляд документів конкурсною комісією, склад якої щорічно затверджується наказом ректора. Під час зустрічей з гарантом ОП, адміністрацією ЗВО та НПП, ЕГ отримала підтвердження щодо обґрунтованого добору кадрів для викладання ОК за ОП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

ХНУ «ХАІ» залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу через участь у перегляді ОП (рецензії та пропозиції надані директором ТОВ «Горизонт», заступником директора з економіки та фінансів ДП «Харківський машинобудівний завод «ФЕД», регіональним керівником з розвитку зарплатнокарткових проектів та кредитування ПАТ «АльфаБанк», директором ДП «Zeelandia», заст. голови комісії з реорганізації ГУ ДФС у Харківській області); організацію стажування НПП (гарант ОП проходила стажування у West Finland College (Фінляндія) у 2017 р., в Instytut Badawczo-Rozwojowy (Польща) у 2020 р., Фурсова В. та Бондар Н. – в Uczelnie Nauk Społecznych w Łodzi (Польща) у 2016 р, Калінеску Т. - в Centre for European Reforms Studies a.s.b.l. (Люксембург) у 2021 р.; Ліхоносова Г. - у Stefan cel Mare University of Suceava (Румунія) у 2020 р.; Тофанюк О. та Гребенікова О. – в Міжнародному проекті Модуль Жан Моне «Європейська інтеграція України в умовах Індустрії 4.0» у 2021 р.); проведення гостьових лекційних занять (протокол кафедри № 5 від 03.12.2021 р.), організацію проходження здобувачами навчальної практики; консультування щодо вибору актуальних напрямів дослідження під час виконання наукових робіт, як це було підтверджено на зустрічі 6 з роботодавцями, зокрема, Неглядов С.М (ДП «Зееландія») та Підмогільний С.С (ГУ ДФС у Харківській області) повідомили, що у співпраці з кафедрою розглядають варіанти працевлаштування випускників короткого циклу за цією ОП. За результатами спілкування ЕГ зі здобувачами, НПП, роботодавцями отримано підтвердження щодо залучення роботодавців до освітнього процесу.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

ХНУ «ХАІ» залучає професіоналів-практиків до аудиторних занять, зокрема, було запрошено до проведення лекційного заняття з дисципліни «Страховання» фінансового консультанта СК «ТАС-Life» Ніколаєнко О. (протокол кафедри № 5 від 03.12.2021 р.). За результатами спілкування ЕГ зі здобувачами під час зустрічі 4 було отримано підтвердження щодо залучення до лекційного заняття практика-професіонала, проте здобувачі навели приклад тільки лекції з дисципліни «Страховання». ЕГ рекомендує продовжувати практику залучення бізнесу до реалізації освітнього процесу за ОП та розширювати їх коло з урахуванням сучасних потреб на постійній основі, а також висвітлювати результати співпраці на сайті кафедри та університету.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

В ХНУ «ХАІ» постійно проводяться заходи щодо професійного розвитку НПП, серед яких підвищення кваліфікації НПП на базі виробництва (сертифікати) та проведення щорічного «Конкурсу професійної майстерності «Ікари ХАІ»» («Положення про конкурс професійної майстерності «ІКАРИ ХАІ» (<https://t1p.de/imos>), метою якого є удосконалення проф. майстерності, виявлення та поширення кращого досвіду, інноваційних форм, методів навчання і праці, стимулювання творчого зростання працівників ХАІ. Підвищення кваліфікації регулюється Положенням про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і НПП і фахівців промисловості в університеті (<https://t1p.de/t4ri>). Переможцем конкурсу у різних номінаціях за останні 5 років була професор Ліхоносова Г. С.(2019 р.; 2020 р.). Викладачі ОК проходять підвищення кваліфікацій і стажування в наукових і освітньо-наукових установах як в Україні, так і за кордоном (сертифікати, підтверджено під час зустрічі 3). Викладачі за ОП беруть участь у наукових семінарах, науково-практичних конференціях, професійних тренінгах, вебінарах. ЗВО приділяє увагу питанням стимулювання НПП щодо вивчення іноземної мови через проведення безкоштовних курсів для НПП кафедрою іноземних мов ХНУ «ХАІ», що надає можливість покращити знання та отримати сертифікат B2 (1 НПП за ОП має сертифікат). Всі сертифікати та підтверджуючі документи про підвищення кваліфікації НПП за ОП долучено до справи. Під час спілкування з НПП та адміністративним персоналом ЕГ отримала підтвердження того, що ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

За результатами спілкування з фокус-групами (зустрічі 2,3) ЕГ було з'ясовано, що система заходів стимулювання розвитку викладацької майстерності науково-педагогічних працівників ХНУ «ХАІ» передбачає матеріальні та моральні заохочення. В Колективному договорі університету (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/ustanovchi-dokumenty/kolektivnij-dogovor1/>) передбачена виплата премій всім працівникам відповідно до Положення про преміювання (Додаток 2 до Колективного договору). Також існують засоби заохочення і стимулювання викладачів, яким присуджено вчене звання «Професор ХАІ» (Положення про присвоєння звання почесного

професора НАУ “ХАІ” (<https://khai.edu.ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-pro-poryadok-osinyuvannya-diyalnosti-poryadok-zamishhennya-posad-zdobuttya-zvan-ta-stupeniv/polozhennya-pro-prisvoennya-zvannya-rochesnogo-profesora/>), встановлюються в порядку та відповідно до Положення (Додаток 3 до Колдоговору); засоби заохочення і стимулювання переможцям конкурсу професійної майстерності «Ікари ХАІ» (<https://khai.edu.ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-pro-poryadok-osinyuvannya-diyalnosti-poryadok-zamishhennya-posad-zdobuttya-zvan-ta-stupeniv/polozhennya-pro-ikari-hai/>) встановлюється згідно із відповідним Положенням (Додаток 4 до Колдоговору). Під час зустрічей 2 та 9 було встановлено, що за можливості відшкодовуються витрати за публікацію статей в журналах, що індексуються в наукометричних базах Scopus та Web of science. Таким чином, система преміювання та морального заохочення НПП працівників сприяє професійному зростанню та покращенню якості освіти в Університеті.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Експертною групою були виявлені наступні сильні сторони ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування»: 1) Роботодавці активно залучені до реалізації освітнього процесу шляхом організації проходження здобувачами навчальної практики, консультування щодо вибору актуальних напрямів дослідження, співпраці з Університетом з питань стажування НПП, які викладають на даній ОП. 2) ХНУ “ХАІ” сприяє професійному розвитку викладачів та стимулює розвиток викладацької майстерності за рахунок впровадження механізму матеріального та морального заохочення НПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкими сторонами ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування» за критерієм 6 експертна група вважає: Недостатнє залучення професіоналів-практиків до аудиторних занять за ОП та відсутність оприлюднення наявних практик на сайті, в соціальних мережах Університету. Рекомендації: Залучати представників роботодавців та професіоналів-практиків до викладання на ОП у формі гостьових лекцій, круглих столів, колоквиумів тощо на постійній основі з публічним висвітленням цих заходів

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Освітня програма в повній мірі відповідає якісним характеристикам за підкритеріям 6.1-6.3, 6.5-6.6 а також в достатній мірі за підкритерієм 6.4 (недостатнє залучення професіоналів-практиків до аудиторних занять). Кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОП сприяє досягненню цілей та результатів ОП; процедура конкурсного добору викладачів є прозорою, унормованою згідно нових вимог і дозволяє забезпечити необхідний рівень професіоналізму для успішної реалізації ОП; функціонують програми стимулювання викладацької майстерності та підвищення кваліфікації НПП. ОП відповідає Критерію 6 з рекомендацією, що є досяжною в короткий термін до кінця поточного навчального року.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

До матеріально-технічного та інфраструктурного забезпечення Університету входять: 7 навчальних корпусів з лекційними аудиторіями та аудиторіями для практичних занять, лабораторіями, приміщеннями для НПП, службовими приміщеннями; 9 гуртожитків; бібліотека; басейн; спортивні зали; пункти харчування в кожному корпусі тощо. Основна інформація про МТБ (<https://khai.edu.ua/university/universitet-sogodni2/materialno-tehnichne-zabezpechennya/>) та фінансові ресурси ЗВО (<https://khai.edu.ua/university/publicna-informaciya/byudzheta-i-finansova-dokumentaciya/>) є у вільному доступі на сайті Університету. Під час зустрічей (4,9) та опрацювання матеріалів, отриманих ЕГ на додатковий запит, було встановлено, що наповнення бібліотечного фонду та СДН “Mentor” (<https://mentor.khai.edu/>) дозволяють здобувачам ВО досягати заявлених цілей та ПРН за ОП як в очному, так і в дистанційному форматах. Навчальні аудиторії обладнані екранами,

мультимедійними проекторами. В розпорядженні випускової кафедри фінансів, обліку та оподаткування є комп'ютерна аудиторія, обладнана новою комп'ютерною технікою, що було підтверджено гарантом ОП на додатковий запит ЕГ фото та відео-матеріалами (https://drive.google.com/drive/folders/1CTRzdAIw3ofVnXni-Ko1oe_CNVxCoagE). У ЗВО існує розвинута спортивна інфраструктура, яка містить велику кількість спортивних майданчиків, спортивні зали, спортивний манеж та басейн що надає змогу здобувачам реалізовувати здоровий спосіб життя. Учасниками освітнього процесу (зустрічі 3,4) було підтверджено, що ЗВО в навчальному процесі за даною ОП використовує необхідне програмне, навчально-методичне забезпечення тощо, в тому числі і за умов дистанційного навчання.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

В рамках даної ОП ЗВО забезпечує доступ викладачів і здобувачів до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів (напр. Scopus, Springer, науково-технічна бібліотека), потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах ОП. Ресурси доступні для використання на безоплатній основі. В бібліотеці щорічно відповідно до запитів кафедри та здобувачів здійснюється підписка на періодичні фахові видання (напр. Фінанси України, Закон і Бізнес, Урядовий кур'єр, Економіка України, The Ukrainian Week, Фінансовий моніторинг (газета), Економіка. Фінанси. Право, Часопис економічних реформ), підбрано каталог електронних навчальних підручників, посібників та ін, (було встановлено на зустрічах 3,4), які надаються здобувачам ВО. І викладачі, і студенти підтверджують, що дані ресурси регулярно використовуються під час освітнього процесу та є у вільному доступі як фізично в університеті, так і онлайн. Ще перед початком навчання та протягом навчального семестру проводяться зустрічі здобувачів з адміністрацією факультету, завідувачем кафедри, гарантом ОП та викладачами, залученими до викладання навчальних дисциплін з метою ознайомлення з умовами навчання з метою задоволення потреб та інтересів стейкхолдерів. Здобувачі за даною ОП, мають право на безоплатне проходження практик в ХАІ, лабораторним фондом, бібліотекою, науковою та спортивною базами ХАІ; безоплатне проходження практик в ХАІ, участь у науково-дослідних роботах, конференціях, семінарах, конкурсах, представлення своїх робіт для публікації. Освітній процес проводиться з використанням дистанційних технологій в СДН "Mentor" (<https://mentor.khai.edu/>). Вищезазначене підтвердили здобувачі на зустрічі 4.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Основні цінності, що стосуються життя та здоров'я здобувачів вищої освіти (включаючи психічне здоров'я) в ЗВО регулюються Стратегією розвитку Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «ХАІ» на 2020/2030 роки (<https://khai.edu/ua/university/universitet-sogodni2/strategiya-rozvitku-universitetu/>), Кодексом етичної поведінки (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/ustanovchi-dokumenty/kodeks-etichnoi-povedinki/>), Положенням про психологічну службу Відділу навчально-виховної роботи (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-pro-strukturni-pidrozdili-ta-sluzhbi/polozhennya-pro-psihologichnu-sluzhbu/>). Під час інтерв'ювання (зустріч 4) встановлено, що з метою безпечного функціонування освітнього процесу серед здобувачів та НПП регулярно проводяться інструктажі з техніки безпеки у доступному для здобувачів форматі, в тому числі через соціальні мережі. У воєнний час актуалізувалося інформування здобувачів про алгоритми дій під час повітряних тривог, вибухів і т. ін. В ЗВО працює психологічний кабінет. На зустрічі 9 керівник психологічної служби для вирішення конфліктних ситуацій та надання психолого-педагогічної допомоги Одокієнко О. Є. зазначила, що зі здобувачами, які потребують психологічної допомоги, регулярно проводяться зустрічі, під час дії воєнного стану - у дистанційному форматі. Гарант програми під час зустрічі 1 зазначила, що серед здобувачів періодично проводяться опитування щодо задоволення МТБ, освітніми компонентами та навчальним процесом в цілому (<https://khai.edu/ua/education/sistema-zabezpechennya-yakosti-osviti/rezultati-monitoringu-yakosti-osviti/anketuvannya/>). Також, як було підтверджено на зустрічах 4,9, в ЗВО існує спеціальний сервіс "Скринька довіри", куди студенти можуть анонімно надіслати свої пропозиції/скарги, в т.ч. онлайн на адресу електронної пошти khai@khai.edu. Проте оприлюднення на сайті ЗВО відповідних рішень за наслідками таких звернень з боку керівництва відсутнє. На зустрічі з керівництвом ЗВО (зустріч 2) було з'ясовано, що Університетом проводяться анкетування здобувачів двічі на рік на предмет їх задоволеності змістовним наповненням ОП (<https://khai.edu/ua/education/sistema-zabezpechennya-yakosti-osviti/rezultati-monitoringu-yakosti-osviti/anketuvannya/>). У здобувачів є можливість повідомити про перевантаження навчальним планом, незгодою зі змістом ОК, незрозумілість документів ЗВО, проблеми з вибором дисциплін, ступінь задоволеності освітнім середовищем, матеріально-технічною базою, інформаційної та соціальної підтримки тощо. Крім того, на факультеті діють органи студентського самоврядування, які комунікують зі студентами та за потреби передають їх побажання/зауваження. Під час інтерв'ювання студентів (зустріч 4) було встановлено, що ЗВО реагує оперативно на їх запити та вирішує питання.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

ЗВО надає достатню освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, яка розміщується на офіційному сайті ЗВО (<https://khai.edu/ua/>). Зокрема, наявна інформація про університет, освітній процес, наукову та міжнародну діяльність, системі дистанційного навчання Mentor (<https://mentor.khai.edu/>) для авторизованих користувачів з метою забезпечення доступу до навчальних матеріалів), сторінці економічного факультету та . В профілі ОП (<https://khai.edu/ua/education/osvitni-programi-i-komponenti/osvitni-programi-molodshih-bakalavtiv/072-finansi-bankivska-sprava-ta-strahuvannya2/>) розміщена основна інформація за даною ОП: наукова діяльність, освітньо-професійні програми, навчальні дисципліни, навчально-методичне забезпечення, інформація про придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання. Під час зустрічей 3,4 з НПП та здобувачами ЕГ встановила, що в умовах дистанційного навчання для оперативної комунікації між учасниками освітнього процесу здебільшого використовуються соціальні мережі та месенджери . Здобувачі, що навчаються за ОП опитуються щодо відповідності освітнього середовища їхнім потребам та інтересам, результати цих опитувань є у вільному доступі (<https://khai.edu/ua/education/sistema-zabezpechennya-yakosti-osviti/rezultati-monitoringu-yakosti-osviti/anketuvannya/>). Гарант програми під час експертизи коментував діяльність профільного гуртка при ОП, доступ до якого надається всім бажаючим, котрі зареєструвалися заздалегідь. Гурток раніше проводився офлайн, наразі проводиться дистанційно. Відповідне оголошення розташовується на освітній платформі Ментор. Доступ надається за Заявою здобувачів. На даному гуртку здобувачі мають змогу отримати консультацію з тих питань, які були їм незрозумілі саме в розрізі опанування навчального матеріалу. Також надається інформаційна підтримка з правильного оформлення наукових праць, роботи в команді тощо. Проте здобувачі, які були присутніми за зустрічі з експертами, відповіли, що цей гурток вони ніколи не відвідували, хоча і знають, що такий існує, і як туди потрапити. Всі ОК на даній ОП представлені у вигляді дистанційних курсів на СДН "Mentor", де здобувачі мають доступ до всіх навчально-методичних матеріалів в електронному варіанті. Здобувачі зазначають, що з методичною інформацією вони ознайомлюються на першій парі нового предмету. За відгуками здобувачів експерти зробили висновок, що про принципи академічної доброчесності здобувачі інформуються недостатньо, розуміючи академічну доброчесність лише як недопущення копіювання чужого тексту. Наукові роботи у більшості випадків перевіряються на плагіат. Щодо процесу вступу на навчання здобувачі гарно відгукуються про телефонну консультацію ЗВО, де їм дали відповіді на всі запитання і пояснили алгоритм їх дій при вступі, які документи необхідні, куди потрібно підійти на оформлення тощо. Контакти телефонної підтримки здобувачі легко знаходять на сайті ЗВО.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» створює необхідні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, керуючись нормативними документами: Правилами прийому до ХАІ (<https://khai.edu/ua/abiturientu/prijmalna-komisiya/pravila-prijomu/>), Порядком супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення під час навчання та відвідування Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», затвердженим наказом Університету від 20.04.2018 р. № 203 (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/nakazi1/nakazi-shho-regulyuyut-socialni-pitannya/poryadok-suprovodu/>). Приміщення Університету (навчальні корпуси, гуртожитки) за потреби обладнані пандусами. Навчальний корпус, де проводиться підготовка за даною ОП не має сходів та високих порогів, то ж пандуса не потребує. За освітньою програмою молодшого бакалавра «Фінанси, банківська справа та страхування» особи з особливими освітніми потребами не навчаються, проте МТБ має всі необхідні умови для навчання таких здобувачів за даною ОП, що підтверджено фото- та відео-матеріалами (<http://youtu.be/CC04bf3fKag>). Керівництво ЗВО під час зустрічі 2 зазначило, що в Правилах прийому визначено категорії осіб, які мають право на спеціальні умови вступу. ЗВО має можливість забезпечити максимальну гнучкість та підлаштувалася під можливість студента взяти участь у такій формі вступу, якщо абітурієнт має право на спеціальні умови вступу і є така потреба.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО наявна чітка і зрозуміла політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми. В разі потреби надається необхідна консультативна підтримка всіх, хто такої допомоги потребує. Ці питання врегульовані Статутом Університету (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/ustanovchi-dokumenti/statut-universitetu1/>). Конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо) під час реалізації ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» не зафіксовано. У разі виникнення таких ситуацій Університет пропонує чіткий сценарій реакції: студент має право звернутися до психологічного кабінету, юридичної служби та/або заручитися допомогою студентського омбудсмена – здобувачки Замелюхіної Ангеліни Олегівни. На зустрічі 1 Гарант ОП зазначив, що при виникненні спірних ситуацій в ході оцінювання знань, здобувач має право звернутися до завідувача кафедри чи декана з метою визначення комісії для повторної перевірки. В процесі реалізації даної ОП таких випадків не було. Практики анонімного оцінювання, в тому числі шифрування екзаменаційних документів на даній ОП немає, оскільки при оцінюванні знань використовується онлайн платформа "Mentor". В ході зустрічі 2 керівництво ЗВО відзначило, що сервіс "Скринька довіри" також допомагає у вирішенні

конфліктних ситуацій будь-якого типу, ректор особисто реагує на заяви, що надсилаються на електронну пошту "Скриньки довіри". Звернення обробляються щодня, однак з результатами розв'язання проблемних питань здобувачів ознайомитися публічно неможливо. При інтерв'юванні здобувачів ВО (зустріч 4) студенти зазначили, що при бажанні апелювати щодо результатів оцінювання вони мають можливість звернутися до заступника декана, проте на практиці таких випадків вони не мали. Конфліктних ситуацій з причини недотримання принципів академічної доброчесності у здобувачів, які були присутні на зустрічі, не виникало.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Експертною групою були виявлені наступні сильні сторони ОП «Фінанси, банківська справа та страхування»: 1) На даній ОП пропонуються різноманітні інформаційні дистанційні ресурси (напр. Scopus, Springer, науково-технічна бібліотека), що активно використовуються у навчальному процесі як НПП, так і здобувачами. За відгуками стейкхолдерів, під час підготовки до занять активно використовуються різноманітні періодичні видання, заклад має постійну підписку на широкий перелік наукових періодичних онлайн та друкованих видань. 2) Регулярно проводиться опитування здобувачів, щодо рівня їх задоволеності змістовим наповненням ОП, станом МТБ, їх можливі пропозиції або зауваження.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкими сторонами ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» за критерієм 7 експертна група вважає: Відсутнє оприлюднення результатів розв'язання проблемних питань здобувачів ВО. недостатнє інформування здобувачів в області дотримання академічної доброчесності. Рекомендується: започаткувати практику оприлюднення на сайті ЗВО результатів розв'язання проблемних питань здобувачів ВО та їх звернень до "Скриньки довіри". посилити роз'яснювальну роботу серед здобувачів за даною ОП щодо дотримання принципів академічної доброчесності.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Освітня програма в повній мірі відповідає якісним характеристикам за підкритеріями 7.1-7.3, 7.5 а також в достатній мірі за підкритеріями 7.4, 7.6 (відсутнє оприлюднення результатів розв'язання звернень здобувачів, недостатнє інформування здобувачів щодо академічної доброчесності). Матеріально-технічна база Університету забезпечує досягнення цілей та програмних результатів навчання. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів. Забезпечується освітня, організаційна, інформаційна, консультативна та соціальна підтримка. Розроблена чітка та зрозуміла політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією). Визначені слабкі сторони ОП не є суттєвими та можуть бути усунені до кінця поточного навчального року.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» початкового рівня вищої освіти розроблено відповідно до Положення про розроблення та модернізацію освітніх програм в Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu.ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-yaki-regulyuyut-poryadok-zdijsnennya-osvitnogo-procesu/polozhennya-pro-rozroblennya-ta-modernizaciyu-osvitnih-program/>). Відповідно до п. 5.1 даного Положення перегляд освітніх програм здійснюється не рідше ніж один раз на 5 років. На практиці ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» початкового рівня вищої освіти «молодший бакалавр» оновлювалася у 2022 році. На запит ЕГ гарантом ОП було подано попередню редакцію ОП 2020 року видання. Згідним Положенням встановлено, що освітня програма може оновлюватися частково в частині всіх компонентів, крім місії (цілей) і програмних навчальних результатів. Окрім того цим же Положенням передбачено, що ОП може переглядатися за ініціативи гаранта ОП, академічної ради ОП або викладачів за даною ОП, за результатами оцінювання якості ОП, зокрема шляхом опитування стейкхолдерів. Як

засвідчило інтерв'ювання гаранта та фокус-групи НПП, що викладають за даною ОП (зустрічі 1 та 3), перегляд ОП було здійснено з ініціативи групи забезпечення з огляду на необхідність збільшення професійних навчальних дисциплін у якості обов'язкових компонент, тоді як дисципліни гуманітарного профілю та «Фізичне виховання» було віднесено до вибіркових. Зважаючи на галузеву спеціалізацію ЗВО до обов'язкових компонент було включено дисципліну «Основи авіакосмічної техніки». В цілому ЗВО дотримується власних процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми, проте ЕГ відмічає окремі зауваження у реалізації цих процедур. Так, система управління якості Університету вчасно не зреагувала на порушення принципів реалізації студентоцентричного навчання, визначених п.4.3.2 Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти в Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-pro-organizaciyu-sistemi-upravlinnya-yakistyu/polozhennya-pro-sistemu-zabezpechennya-yakosti/>) при перегляді ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» початкового рівня вищої освіти в частині недотримання норм щодо вибіркових освітніх компонент.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Зустрічі ЕГ з фокус-групами здобувачів ВО та представників студентського самоврядування (зустрічі 4 та 5) показали обізнаність студентів в процедурах оцінки якості ОП та її перегляду, вони періодично беруть участь в опитуваннях (анкетуванні) стосовно забезпечення якості (<https://khai.edu/ua/education/sistema-zabezpechennya-yakosti-osviti/rezultati-monitoringu-yakosti-osviti/anketuvannya/>), однак за їх словами конкретних пропозицій щодо перегляду ОП вони наразі не подавали.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Роботодавці долучаються до періодичного перегляду ОП. Так на зустрічі ЕГ з роботодавцями (зустріч 6) заступник Голови комісії з реорганізації ГУ ДФС у Харківській області Сергій Підмогильний засвідчив, що з його ініціативи до ОП нової редакції було включено вибірковий блок правових дисциплін (ВК2 «Правова компетентність»). Поряд з тим на зустрічі ЕГ з адміністративним персоналом (зустріч 9) в. о. проректора з науково-педагогічної роботи, відповідальний за забезпечення якості освіти Андрій Гуменний повідомив, що Університет відмовився від практики анкетування роботодавців, віддаючи перевагу безпосереднього спілкування з кожним з представників цієї групи стейкхолдерів.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

В Університеті функціонує відділ сприяння працевлаштуванню студентів і випускників (<https://khai.edu/ua/studentu/trudoustrojstvo/>). В процесі інтерв'ювання фокус-групи адміністративного персоналу (зустріч 9) в.о. керівника відділу Володимир Степаненко повідомив, що в Університеті існує практика обміну інформацією про розвиток кар'єрної траєкторії випускників з підприємствами-партнерами, окрім того ЗВО збирає від своїх випускників довідки про працевлаштування. За даною ОП відбувся лише перший випуск влітку 2022 року. Гарант ОП Вікторія Фурсова на зустрічі 1 повідомила, що з особи з цього випуску продовжили навчання на бакалаврській програмі (2 курс) в Університеті, 2 особи знаходяться на окупованій території і з ними Університет не має зв'язку, по решті випускників через війну Університет та випускова кафедра наразі не збирала інформацію щодо їх працевлаштування. Таким чином за даною ОП практика відстеження кар'єрної траєкторії випускників стосується передовсім тих, хто продовжує навчання в Університеті.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Система забезпечення якості в ЗВО регулюється Положенням про систему забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти в Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-pro-organizaciyu-sistemi-upravlinnya-yakistyu/polozhennya-pro-sistemu-zabezpechennya-yakosti/>). Недоліки в ОП чи в освітній діяльності виявляються, зокрема, шляхом анкетування здобувачів освіти; аналізом ОП та пропозиціями зовнішніх стейкхолдерів та здобувачів даної ОП, регулярних обговореннях ОП на засіданнях випускової кафедри. Так зокрема на зустрічі 9 в. о. проректора з науково-педагогічної роботи, відповідальний за забезпечення якості освіти Андрій Гуменний повідомив, що Університет періодично проводить анкетування здобувачів вищої освіти, результати анкетування обробляються та їх результати затверджуються Вченою радою Університету, результати анкетування

публікуються на офіційному сайті ЗВО (<https://khai.edu/ua/education/sistema-zabezpechennya-yakosti-osviti/rezultati-monitoringu-yakosti-osviti/anketuvannya/>) та використовуються з метою вдосконалення освітнього процесу та перегляду і модернізації освітніх програм. На зустрічі з ЕГ (зустріч 1) гарант ОП Вікторія Фурсова пояснила зміну ОП першого видання (2020 р.) новою редакцією саме реакцією системи забезпечення якості в Університеті. Зміни головним чином стосувалися заміни вибіркового компонента та введення ОК «Основи авіакосмічної техніки». Аналіз анкетних даних опитування фокус-груп (стейкхолдерів та здобувачів освіти за ОП) та оновлення ОП 2022 р. дало змогу ЕГ зробити висновок про вчасне і достатнє реагування ЗВО на виявлені недоліки в освітній програмі та освітній діяльності.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» початкового рівня вищої освіти проходить первинну акредитацію. Проте, при проєктуванні та перегляді ОП проєктна група зокрема опиралася і на результати акредитацій суміжних ОП та рівнів вищої освіти, рекомендації ЕГ, ГЕР та НА.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Відповідно до Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти в Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-pro-organizaciyu-sistemi-upravlinnya-yakisty/polozhennya-pro-sistemu-zabezpechennya-yakosti/>) в Університеті діють наступні інституційні практики: розроблення, впровадження, підтримки й постійного вдосконалення внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти, стимулювання керівництва й співробітників факультетів, наукових шкіл, кафедр та інших структурних підрозділів і студентів до того, щоб вони брали на себе відповідальність за забезпечення якості освітнього процесу, забезпечення академічної доброчесності й свободи, запобігання будь-яким проявам нетолерантності чи дискримінації до студентів або співробітників Університету, залучення зовнішніх сторін до забезпечення якості. Інтерв'ювання різних фокус-груп (адміністрація ЗВО, викладачі, здобувачі, роботодавці) засвідчило розуміння необхідності постійного моніторингу якості освіти та її постійного покращення.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильною стороною ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» за критерієм 8 є активне залучення до процесів розробки, узгодження та удосконалення ОП роботодавців, анкетування здобувачів вищої освіти

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкими сторонами ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» за критерієм 8 експертна група вважає: Відсутність реагування системи управління якістю освітньої програми на недотримання внутрішніх положень СУЯ Університету при перегляді ОП Недостатню системність взаємодії з випускниками ОП, зокрема щодо їх участі в удосконаленні ОП та відстеженні їх кар'єрної траєкторії. Рекомендується: чітко розмежувати повноваження між програмним та університетським (Науково-методична комісія Університету) рівнями у системі забезпечення якості з метою своєчасного реагування на недотримання внутрішніх положень СУЯ Університету при розгляді, затвердженні, перегляді та моніторингу ОП. посилювати роботу з випускниками ОП з метою врахування їх досвіду для потреб удосконалення ОП та освітнього процесу в Університеті, адаптації ОП до вимог ринку праці.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ОП має значний рівень узгодженості за підкритеріями 8.2, 8.3, 8.5, 8.6, 8.7 та достатній за підкритеріями 8.1, 8.4 (відсутність реагування СУЯ на недотримання при перегляді ОП внутрішніх положень Університету та неузгодженість в частині системності взаємодії з випускниками ОП, зокрема щодо їх участі в процесах удосконалення ОП, відстеження кар'єрної траєкторії). В ЗВО здійснюється активне залучення до моніторингу якості вищої освіти та вдосконалення ОП здобувачів, студентського самоврядування та роботодавців, оперативне реагування системи забезпечення якості на виявлені недоліки та подані рекомендації в ході внутрішнього аудиту та зовнішньої експертизи якості. В цілому ОП відповідає вимогам, встановленим до критерію 8. Визначені слабкі сторони ОП не є суттєвими та можуть бути усунені в короткий термін до кінця поточного навчального року.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО наявні доступні для розуміння правила і процедури, що пояснюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Дані документи є у вільному доступі для стейкхолдерів (оприлюднені на сайті ЗВО). Такими документами є: - Статут ЗВО (чітко прописані всі права та обов'язки кожного зі стейкхолдерів) (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/ustanovchi-dokumenty/statut-universitetu1/>) - Колективний договір (прописані права та обов'язки персоналу ВНЗ) (<https://khai.edu/ua/university/kolektivnij-dogovir/>) - Кодекс етичної поведінки (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/ustanovchi-dokumenty/kodeks-etichnoi-povedinki/>) - Положення «Про організацію освітнього процесу» (https://khai.edu/assets/files/polozhennya/2020.05.21-polozhennya-pro-osvitnij-proces_2020_okonchat-rev.2_na-sajt.pdf) Права та обов'язки студентів повністю дотримуються ними під час освітнього процесу, про це свідчать відгуки НПП та відгуки здобувачів.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про оприлюднення на офіційному веб сайті ЗВО відповідного проекту з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін (стейкхолдерів) (<https://khai.edu/ua/education/osvitni-programi-i-komponenti/gromadske-obgovorennya/>) функціональне, однак сторінка не містить жодної інформації. Представники НПП вказують, що їх пропозиції/рекомендації до наповнення освітніх компонентів розглядаються, та в разі схвалення більшістю, затверджуються та приймаються до реалізації. Оновлення методичного забезпечення наповнення ОП обговорюється на методичних семінарах кафедри, там же проходить обговорення щодо актуалізації змісту ОП.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Офіційний сайт ХАІ (<https://khai.edu/ua/>) є зручним та зрозумілим для користування, у відкритому доступі розміщена вся необхідна інформація для успішного навчального процесу, та забезпечення необхідною інформацією всіх зацікавлених сторін. В профілі ОП (<https://khai.edu/ua/education/osvitni-programi-i-komponenti/osvitni-programi-molodshih-bakalavriv/072-finansi-bankivska-sprava-ta-strahuvannya2/>) міститься вся інформація, необхідна для реалізації освітнього процесу. Під час зустрічі зі здобувачами ЕГ підтверджено, що сайт є дуже зручним у використанні, містить всю необхідну інформацію. ЕГ підтверджує, що на сайті оприлюднена достовірна інформація про ОП в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства. В разі будь-якого оновлення змісту ОП, методичних матеріалів забезпечення окремих ОК тощо, ці оновлені інформаційні ресурси публікуються на сайті ЗВО, в електронній бібліотеці, на освітній платформі Mentor (<https://mentor.khai.edu/>).

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Експертною групою були виявлені наступні сильні сторони ОП «Фінанси, банківська справа та страхування»: Сайт Університету чітко структурований та наповнений всією потрібною інформацією для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабкою стороною ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» за критерієм 9 ЕГ вважає відсутність оприлюдненої інформації результатів громадського обговорення освітньої програми та її компонентів на сайті ЗВО. ЕГ рекомендує розмішувати звернення, рецензії, відгуки та пропозиції стейкхолдерів на проєкт ОП, в т.ч. впродовж всього строку чинності вже затвердженої ОП.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Освітня програма в повній мірі відповідає якісним характеристикам за підкритеріями 9.1, 9.3. та достатній за підкритерієм 9.2 (недостатня публічність результатів обговорення змістового наповнення ОП та її компонентів). За ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу чітко регламентовані нормативними документами ЗВО, розміщені у відкритому доступі. При перегляді та оновленні ОП зауваження та пропозиції стейкхолдерів розглядаються та враховуються. Офіційний сайт наповнений необхідною інформацією для інформування заінтересованих сторін. Визначені слабкі сторони ОП не є суттєвими та можуть бути усунені протягом поточного навчального року.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	E
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **умовна (відкладена) акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Криниця Сергій Олександрович

Члени експертної групи

Ганзюк Світлана Михайлівна

Вознюк Єва Андріївна